

מאמר דניאל

העלון טעון גניזה, אין לקרוא בזמן התפילה!

פרשת ויגש

זמני השבת

ר"ת	יציאת שבת	כניסת שבת	הזמנים ל"פ לוח "אור החיים"
17:57	17:25	16:13	ירושלים
17:52	17:21	16:29	ת"א
17:51	17:20	16:29	חיפה
17:56	17:25	16:33	באר שבע

שבת שלום ומבורך!

על הגמרא (ירושלמי, פאה, ד, עמ' א-ב) "ויבא יוסף את דבתם רעה" נאמר: רבי מאיר אומר שיוסף חשד את אבר מן החי, רבי שמעון אומר שיוסף חשד אותן שמשתכלים בבנות הארץ, ורבי יהודה אומר שיוסף חשד אותם שמזלזלים בבני השפחות וקוראים להם עבדים. ובמדרש רבה, פרשת וישב, נאמר רבי יהודה בר סימון אמר "על תלתיהון לקה" (על שלושתם לקה). כלומר, קיבל יוסף מידה כנגד מידה. "אמר לו הקב"ה אתה אמרת חשודים בניך על אבר מן החי, אז מידה כנגד מידה "וישחטו שעיר עזים" (בשעה שרצו להטביל את כתנות הפסים בדם השעיר לא הוציאו דם מן החי אלא שחטו קודם את שעיר העיזים). אתה אמרת מזלזלים הם בבני השפחות וקוראים להם עבדים, מידה כנגד מידה "לעבד נמכר יוסף". אתה אמרת משתכלים בעיניהם בבנות הארץ, חייך שאני מגרה בך את הדוב - "ותשא אשת אדוניו". ועוד אפשר להוסיף, בעניין מידה כנגד מידה, שלאחר שמכרו את יוסף טבלו את הכתנות בדם, יהודה אמר ליעקב "הכר נא הכתונת בנך היא אם לא" אמר רבי יוחנן, אמר הקב"ה ליהודה אתה אמרת הכר נא, חייך שתמר אומרת לך "הכר נא" (בראשית רבה, פד, ט). באותו לשון שאמר הכר נא נענש שכך אמרה לו תמר הכר נא למי החותמת והפתילים. וממשיך המדרש (רבה, פד) "ויקרע יעקב שמלותיו" רבי פנחס בשם רבי הושעיא אמר "שבטים גרמו לאביהם לקרוע, נעשה איתם ה' מידה כנגד מידה "ויקרעו שמלותם". יוסף גרם לשבטים לקרוע על ידי שציווה להטמין את הגביע באמתחת בנימין עמד בן בנו "ויקרע יהושע שמלותיו" שהקב"ה גרם שיהושע (שהוא מזרע יוסף) יקרע בגדיו לתקן את הפגם שגרם יוסף שאחיו יקרעו בגדיהם. בנימין גרם לשבטים לקרוע שנמצא הגביע באמתחתו לכן מרדכי היהודי שהוא מזרע בנימין "ויקרע מרדכי את בגדיו". מנשה גרם לשבטים לקרוע שהוא היה שלוחו של יוסף להטמין את הגביע ולמצוא ולהאשימם לפיכך נקרעה נחלתו חציה בארץ הירדן וחציה בארץ כנען. עד כאן דברי המדרש.

אחד השרברים הוזמן לתיקון נזילת מים בדירה. הוא גילה כי הצנרת רקובה מהיסוד, ובעל הדירה יאלץ לשלם ממון רב. לאחר כמה ימים, בהם עבד השרברב על הצנרת, הבין השרברב כי מדובר באלמנה וששה יתומים קטנים. הדלות והעוני זעקו מכל מקום. הוא לא ידע כיצד להציג לאלמנה את מחיר העבודה. לאחר מחשבה, גמלה בליבו ההחלטה, לא לקחת מהאלמנה תשלום ובזה יקיים מצוות צדקה וחסד ובפרט שמדובר באלמנה ויתומים. כשסיים וארז את כלי עבודתו, נגשה אליו האלמנה בחשש ופחד, וביקשה לדעת כמה מגיע לו על העבודה. "את לא צריכה לשלם כלום", "הבניין שייך לפרויקט שיקום שכונות, וכבר הגשתי בקשה לעירייה. בעוד שבוע אקבל מהם את הכסף", האלמנה כל כך שמחה והודתה לו על עבודתו. שנים רבות חלפו. השרברב התמקצע והפך לקבלן גדול לבנייה ואינסטלציה. הוא רכש מגרש ברמת גן, והתכוון להקים עליו בניין דירות. הוא לקח כמה הצעות מחיר לחומרי הבנייה, ולקח לעצמו מס' ימים לחשוב על ההצעה המתאימה. יום אחד, בעודו עומד במגרש עם אחד המהנדסים, נכנסו לאתר הבניה שתי משאיות טריילר עמוסות בחומרי בניה, וללא אומר ודברים החלו לפרוק את תכולתן. השרברב החל למחות ולהודיע כי הוא לא הזמין מאומה. אך הנהג הודיע נחרצות כי ההזמנה בוצעה וכי הוא נשלח לפרוק כאן סחורה. מתנשם ומתנשף הגיע השרברב למשרד. הוא טען כי קיבל סחורה שלא הזמין ואף לא שילם. הפקידה עיינה במחשב, ולאחר בדיקה בישרה לו כי לא רק שבוצעה הזמנה, אלא מופיע במחשב שהתשלום בוצע במזומן. "אם יש לך טענות תפנה לבעל הבית שיושב בקומה למעלה", השרברב שטח את טענותיו, שלא הזמין דבר. "מופיע לי פה שאת התשלום להזמנתך ביצעה העירייה במזומן". "העירייה שילמה על ההזמנה שלי?". בעל הבית חייך והשיב "אתה זוכר את אמי? את התיקון שביצעת ללא תשלום בדירתנו ושיקרת לה כי את עלות התיקון שילמה העירייה? הייתי אז ילד צעיר, אבל ידעתי שאתה משקר ואתה גומל חסד עם אמי. באותו רגע גמלה בליבי ההחלטה שיום אחד אני אגדל ואחזיר לך כנגמולך הטוב. מן השמים זימנו אותך לכאן, לקבל הצעת מחיר, ולי הייתה ההזדמנות 'לסגור מעגל'."

העלון מוקדש לעילוי נשמת:

שמעון בן עיישה	גרשון בן רחמה	אורלי בת סעידה
יצחק בן רחל	אהרון בן חזלה	נוריה בת נעימה
דוד בן נטע	חי בן ירדנה	קוקב בת אביגיל
יקותיאל בן שושנה	חנניה בן אסתר	אינס בת מרים
דוד בן אוריית	יהושוע בן תמו	חדווה בת מסעודה
אליהו בן רחל	יוחנן בן בסקי	ציפורה בת רבקה
אזכרת השבת:	נתנאל בן אורלי	ז'נין בת מזל
נתנאל בן ברכה	ישראל בן נזי	שרה בת זילפה
שושנה בת ברכה	יעקב בן סעידה	סוזן בת מסעודה

"הלב אומנם חשוב אך אין לו עיניים, לכן יש לצרפו להחלטה אך לא ללכת אחריו" (רבי נחמן מברסלב)

- מס' 2: 2
- מס' 3: 3
- מס' 4: 4

ראשון	ח' טבת	שני	ט' טבת	שלישי	י' טבת	רביעי	יא' טבת	חמישי	יב' טבת	שישי	יג' טבת	שבת	יד' טבת
פטירת הצדיק: ר' מרדכי קארבלין	פטירת הצדיקים: ר' חזקיה הכהן רבין ר' חיים שור אשכנזי ר' ישועה ביטס	תענית עשרה בטבת יום הקדיש הכללי פטירת הצדיקים: ר' נתן מברסלב ר' יעקב באק ר' עזרא הסופר	פטירת הצדיקים: ר' שלמה איגור ר' יהושע ציון ר' יהושע שרבי	סוף זמן ברכת לבנה כל הלילה פטירת הצדיקים: ר' אברהם בעלול ר' אברהם חיון	פטירת הצדיקים: ר' משה מלוב ר' עזרא דנגור ר' דוד אלבז	פטירת הצדיק: ר' רפאל מאיר פאנזיל							

מתורתו של הרב הגאון יורם מיכאל אברג'ל

אמרי נועם

בצור ירום

בפרשתנו התורה מספרת שכאשר בישרו ליעקב אבינו שיוסף בנו עודנו חי, וגם הראו לו את העגלות אשר שלח יוסף כדי לשאת אותו ואת בני ביתו אליו למצרים, מיד "ותחי רוח יעקב אביהם" (בראשית, מה, כז). על דרך הפשט, כוונת הפסוק היא שכאשר שמע יעקב אבינו שיוסף בנו עודנו חי, מיד חזרה לו החיות שעד כה היתה חסרה לו מרוב צערו על אובדן בנו אהובו, ועל דרך שפירש החזקוני שם "ותחי רוח יעקב" חזר ליבו לבריאות. אולם רש"י מפרש: "ותחי רוח יעקב" - שרתה עליו שכונה שפירשה ממנו. וכן מתרגם אונקלוס שם "ושרת רוח נבואה לוות יעקב אבואהו". וכן מפורש בדברי חז"ל (אבות דר"י ס"ו פ"ל): "רוח הקודש שנסתלקה מיעקב אבינו שרתה עליו באותה שעה שנאמר 'ותחי רוח יעקב אביהם'. ובתרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק מוסיף 'ושרת רוח נבואה דאיסתלקת מניה בעידן דזבינו ית יוסף ותבת עליו יעקב אבואהו'. כלומר, מעת מכירתו של יוסף הסתלקה מיעקב אבינו רוח הנבואה וכעת לאחר שנתבשר כי יוסף עודנו חי, חזרה רוח הנבואה לשרות עליו. והטעם לכך, על פי המבואר בזהר הק' (פרשת וישב כ"ב), וביאור דבריו הקדושים: על הקב"ה נאמר "עוז וחדוה במקומו" (דברי הימים-א ט"ז, כז). ומשמע מכך, שבצד הקדושה תמיד ישנה שמחה. לכן השכינה הקדושה שורה על האדם אך ורק בזמן שהוא שרוי בשמחה, כנאמר חז"ל (שבת, ל"ב) "שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות. אלא מתוך דבר שמחה של מצוה". וכן מובא בתלמוד ירושלי (סוכה פ"ה ה"א, ו' תוס' סוכה ג, ב). שיונה בן אמיתי בתחילת דרכו לא היה נביא, אלא שדרכו היתה לעלות בחג סוכות לבית המקדש, ולשמוח שם שמחה גדולה בשמחת בית השואבה, ובזכות אותה שמחה שרתה עליו רוח הקודש ונעשה נביא. "ללמדך שאין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח". וזהו שאומר הזהר הק' 'השכינה אינה שורה במקום שיש בו עצב אלא במקום שיש שמחה וחדוה. לכן מעת שנמכר יוסף פסקה רוח הנבואה לשרות על יעקב אבינו, כיון שמאותו זמן, היה יעקב אבינו שרוי בעצבות גדולה מאוד, והשכינה הקדושה ועימה אף רוח הנבואה, אינן שורות על אדם עצוב. (אמרי נועם, פרשת ויגש, מאמר ד').

אך העניין כי הנה מצינו בגמרא (ברכות ז' ע"א) ה' חלוקות - יש בגמרא חמש קבוצות של אנשים: צדיק וטוב לו, צדיק ורע לו, רשע וטוב לו, רשע ורע לו, ובינוני. בגמרא שם מבואר ששלושה דברים ביקש משה רבינו מלפני הקדוש ברוך הוא, ונתן לו. ואחד מהם - ביקש להודיעו דרכיו של הקדוש ברוך הוא, שנאמר "הודיעני נא את דרכיך" (שמות ל"ג). אמר לפניו "ריבוננו של עולם מפני מה יש צדיק וטוב לו ויש צדיק ורע לו, יש רשע וטוב לו ויש רשע ורע לו?" ופירשו בגמרא - שכך אמר לו הקדוש ברוך הוא "צדיק וטוב לו - צדיק גמור. כלומר, לא צריך לסבול מהעולם הזה, כי מה שהקב"ה נתן לו בגשמיות מספיק לו, די לו בלחם והמים. מי שמסתכל עליו מהצד תננה, איך הוא יכול להסתדר במצב כלכלי כזה? אבל בזמן שזה נאנח אנחה שאינה שלו, אותו צדיק חי ושמח, ולא מרגיש שחסר לו מאומה. יוצא אם כן, שהצדיק ממילא לא צריך את העולם הזה, כי את העולם הבא הוא כבר רואה בחייו. "צדיק ורע לו - צדיק שאינו גמור. - הוא צדיק אבל לא גמור, אין לו גימור עדיין, תמיד חסר לו משהו, הוא מגיע לתפילה באיחור, גם בלימוד הוא נרדם מעט, ברכת המזון שלו אינה שלימה, כלומר הוא צדיק אבל תמיד יש לו איזה בעיה, כל עבודה שלו לוקה בחסר, וממילא עליו לסבול עוד קצת בעולם הזה. כי תמיד ליסורים יש תפקיד והתפקיד שלהם הוא להסיר מהאדם את חלאת העוון - אין יסורים בלא עוון (גמרא בשבת נ"ה ע"א). וצריך לדעת, שלא כל אחד מקבל יסורים, רק מי שה' אוהב אותו אהבת נפש - הוא שולח לו יסורים. לקבל יסורים זה נחשב כמו פרס, לא כל אחד זוכה לקבל יסורים, כשנחום איש גמזו קיבל יסורים הוא עשה מסיבה גדולה, אמר "גם זו לטובה" וכשראה שלרבי עקיבא אין יסורים הוא התפלל על כך מאוד, אמר לו "מה איתך? עדיין לא קיבלת משהו?" נמצינו למדים, שתפקיד היסורים הוא להביא את האדם למצב של ניקיון כלפי ה', כמו לפני ירידת הנשמה לעולם הזה. (בצור ירום, חלק א' פרק א').

הליכותיו והנהגותיו בקודש של סידנא בבא סאלי

הקפדה גדולה ביותר הקפיד סידנא בבא סאלי, על איסור שינוי גלוי באישה, שחלילה לא תתגלה אפילו שצורה אחת משערותיה של האישה. ולדעת בבא סאלי, זה הוא לא רק מצד חסידות, כמבואר בזהר הקדוש (וראה גמרא יומא, מ"ז, א), אלא, איסור לגלות שינוי הראש באישה הוא איסור מן הדין. ולהלן דברי הגמרא במסכת יומא, דף מ"ז ע"א, "תנו רבנן שבעה בניו היו לה לקמחית וכולן שמשו בכהונה גדולה. אמרו לה חכמים, מה נעשית? אמרה להם: מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי". ואם אישה עושה כן, על זה נאמר "בניך כשתילי זתים". מהו כשתילי זתים? מה זית זה בין בחורף ובין בקיץ לא נופלין עליו, ותמיד נמצא בו חשיבות יותר משאר האילנות, כך בניה יעלו בחשיבות על שאר בני העולם. ולא עוד, אלא שבעלה מתברך בכל, בברכות שלמעלה ובברכות שלמטה, בעושר ובבנים ובבני בנים. (כמו שכתוב הינה כי כן יבורך גבר ירא ה', וכתוב יברך ה' מציון וראה בטוב ירושלים כל ימי חיך וראה בניו לבניך שלום על ישראל). ויתרה מכך, החמיר בבא סאלי הקדוש מאוד בנשים ההולכות עם פאה נכרית. בבא סאלי ראה בזה איסור מוחלט ואף צביעות ורמאות. ואמר "כל אשה ההולכת פאה נכרית ואפילו רק חצי פאה מכינה לעצמה חומר הסקה שבו ישרפו אותה בהינבם" וכל כך חמור עניין הפאה, עד שכך התבטא בבא סאלי בחריפות גדולה. (וראה ספר ישראל סבא קדישא, מהדורה חדשה, דף 95).

רבנו הקדוש רבי נחמן מברסלב

מספר אחד מחסידי הצדיק והקדוש רבי נחמן מברסלב, "פעם אחת הייתי אצל רבינו הקדוש, ואמר לי רבינו "מה זה קול הדפיקות אשר אנוכי שומע?" ואני לא שמעתי כלום, ויצאתי החוצה לבדוק מהיכן מגיע הרעש, וכאשר לא שמעתי שום דבר, יצאתי עוד קצת לרחוב, לשאול אנשים אם שמעו דפיקות כלשהן, ושאלתי כמה אנשים מה זה קול הדפיקות, ואמרו לי האנשים כי משה היינס בונה ביתן (הבורה) וכשחזרתי וסיפרתי זאת לרבינו הקדוש, אמר לי "או או אה הבורה (ביתן) - עבירה, "הבורה עבירה" (ורבינו חזר על כך כמה פעמים במבטא אשכנזי) ולא הבנתי מה פשר דברי רבינו הקדוש. לאחר כמה שנים, כבר אחרי הסתלקותו של רבי נחמן, היה לי איזה דבר נחוץ אצל משה היינס, אותו אחד עם המעשה של הדפיקות, הלכתי אליו ולא מצאתי אותו בביתו, ובני ביתו אמרו לי שיתכן והוא "בבורה (ביתן) שלו" הלכתי לשם, ומצאתי עובר עבירה חמורה עם גויה ר"ל. כשראיתי זאת, נזכרתי מיד ברוח קודשו של רבי נחמן שכבר אמר "הבורה עבירה" שצפה הצדיק רבי נחמן ברוח קודשו ובעיניו הקדושות, בנעשה... (שיח שרפי קודש א-שכב).

גם אתם יכולים להיות שותפים בזיכוי הרבים!

לקבלת העלון באיזור מגורייכם, ולהקדשת שם להצלחה, רפואה או לעילוי נשמת יקירכם ולהיות שותפים בזיכוי הרבים. צרו קשר במס': 0523458725

הבעל שם טוב הקדוש

יום אחד הגיע הבעל שם טוב הקדוש לביתו של יהודי אביון אך ירא שמיים וטוב לב, "אני זקוק לתרומה של שמונה עשר רובלים למטרה חשובה מאוד", ביקש הבעל שם טוב הקדוש. לאיש האביון לא היה סכום זה. אולם לאור העובדה כי המבקש היה לא אחר מאשר הבעל שם טוב בכבודו ובעצמו, לקח הכפרי כמה מרהיטיו ואת הפרה היחידה שהיתה ברשותו – והיוותה עבורו מקור פרנסה, מכר אותם ונתן את הכסף לבעל שם טוב. ר' זאב התבונן בשקט במתרחש, אך לא פצה את פיו, כשסיימו את הביקור המוזר אצל האביון, הם נפרדו ממנו לשלום והמשיכו לדרכם. כמה ימים לאחר מכן היה הכפרי צריך לשלם את שכר הדירה שלו. הסכום הנדרש לא היה בידו, ובעל הבית השליך אותו לרחוב. מאחר שראה כי אין לו כל עתיד בכפר זה, החליט הכפרי לנסות את מזלו במקום אחר. לבסוף הוא שכר צריף קטן מפריץ בכפר לא רחוק. לאחר שמכר עוד כמה מחפציו, הצליח הכפרי לקנות פרה. הפרה היתה כעת מקור פרנסתו. הוא מכר את החלב שלה והתפרנס מכך בדוחק. זמן מה לאחר מכן חלתה פרתו של הפריץ ולא ניתן היה לשתות את חלבה. אחד ממשרתיו של הפריץ, שידע על הדייר החדש, הלך אליו מהר וקנה חלב עבור אדונו. כאשר טעם הפריץ את החלב הוא אמר, "זהו חלב משובח וטוב כל כך! מעודי לא טעמתי חלב טעים שכזה. אמור לבעליה של פרה זו שאם הוא ייתן לי להיות הלקוח היחידי שלו, אשלם לו במיטב כספי". אירוע זה הפך לטובה את מזלו של הכפרי. כל יום הוא הביא חלב לאחוזתו ובכל יום שיבח בעל האחוזתו את איכות החלב. הוא החל לחבב את היהודי ולהיוועץ בו לגבי עסקיו, ובהדרגה החל לשלוח אותו למשימות חשובות ואישיות. בעל האחוזתו סמך עליו בעיניים עצומות ורחש הערכה רבה כלפיו. הקשר שבין בעל האחוזתו לבין הכפרי התחזק עד כדי כך, שמאחר שהיה חשוך ילדים, הוא העביר על שם היהודי את הבעלות על כל אחוזתו, כולל אותו כפר והעיר הסמוכה והאדמות הסובבות אותה. מאחר שחש כעת שהכל נמצא בידיים טובות, בעל האחוזתו לקח חופשה ונסע מחוץ לכפר לאחר שנתן ליהודי חזקה חוקית על האחוזתו. כמה שנים לאחר מכן, בא רבי זאב וולף לכפרו של בעל האחוזתו החדש כדי לאסוף כסף לטובתם של אסירים ובני ערובה יהודיים. רבי זאב וולף כבר אסף כמעט 300 רובל מתוך הסכום שביקש הבעל שם טוב למטרה זו. כאשר נפגש עם הרב של אותו כפר, פנה זאב וולף לרב בשאלה: "מדוע הינך לבוש בחגיגות שכזו?" "אני הולך יחד עם קבוצה מנכבדי העיר לברך את בעל האחוזתו של העיר הזו, שעומד לברקנו היום", והוסיף הרב והציע לרבי זאב: "למה שלא תבוא איתנו? הוא יהודי ובוודאי ישמח לתרום למטרה שלשמה אתה מגייס כספים". רבי זאב הצטרף לרב הכפר. בעל האחוזתו קידם בחום את פני המשלחת, כשהוא מעניק תשומת לב מיוחדת לרבי זאב. לאחר זמן קצר, בעל האחוזתו לקח הצידה את רבי זאב ושאלו, "האם אינך זוכר אותי?" רבי זאב לא הצליח להיזכר בדיוק היכן ראה את פניו של האיש העשיר. בעל האחוזתו הוציא מכיסו 300 רובלים והעניק אותם לרבי זאב. רק לאחר ששב אל הבעל שם טוב הבין הרב זאב וולף את הסיפור כולו. "300 הרובלים האחרונים נתרמו על ידי היהודי הכפרי שפעם ביקשנו ממנו 18 רובלים. היום הוא איש עשיר". "עכשיו, בוא ואספר לך מדוע ביקשתי ממנו סכום ענק כשהוא היה עני מרוד", הסביר לו הבעל שם טוב, "ראיתי כי אם הוא יעבור דירה יזרח לו המזל. לא הייתה לי כל ברירה אלא לאלץ אותו להגר מדירתו, ואת ההמשך אתה כבר יודע".

הרב הגאון הרב ישראל אברג'ל שליט"א

והוסיף הרב בעל הדברי מנחם על פי הידוע מכמה וכמה ספרים, שנשמת אבינו יעקב עליו השלום היתה מגולגלת ברבי יהודה הנשיא והוא סוד אמורו הנשי"א ראשי תיבות: הוא ניצוק של יעקב אבינו, על כן פתח רבי יהודה הנשיא את הש"ס משניות במילה מאימתי (אימת אותיות תימ"א) והיינו רמז ליעקב אבינו שנקרא אמתי, וגם רמז לארבע מידות האמורות תורה, יראה, מצוה, אהבה, להורות כי עיקר לימוד התורה הקדושה צריך שיהיה מאהבה לשמה והיינו לשם ה', וגם שיהיה על מנת לעשות את המצוה בפועל, וגם ראשית חכמה יראת השם, וזהו תורה ויראה. ועל פי ההקדמה האמורה לעיל, (כי ארבע בחינות אלו של יראה אהבה תורה מצוה מכוונות כנגד ארבע אותיות שם הוי"ה ברוך הוא), כוון רבי יהודה הנשיא לפתוח את ספרו (ש"ס משניות) בשם הוי"ה ברוך הוא כדרך המחברים הקדמונים, וכגון הרמב"ם שפתח את ספרו הי"ד החזקה(הלכות יסודי התורה פ"א ה"א) יסוד היסודות ועמוד החכמות (ראשי תיבות יהוה) עד כאן. (חלב הארץ, חלק ראשון, פרק א', דין השכמת הבוקר).

מלחמת ההשכמה – אינה תמידית

והגם, כי למראה עינים מלחמת ההשכמה הינה מלחמה קשה מנשוא, ואפשר שיאמר האומר, כיצד יוכל לנצח במלחמה זאת תמיד שהרי מתחדשת היא מידי יום, צא תאמר לו שקבלה בידיו מרבנן קשישאי שכאשר ישים האדם כל חשקו ורצונו לעשות ולקיים רצון מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא באמת ובתמים ובלב שלם, וירגיל עצמו בדרך זו של הזריזות בהשכמה ד' או ה' ימים, כבר לא יכבד עליו יצר השינה ולא יהיה לטורח, אלא אדרבה, הבא לטהר מסייעין אותו מן השמיים. (סימן א' פרק א' עמ' 65, חלב הארץ).

הרב הגאון שלום ארוש שליט"א

הדוגמאות שהבאנו אינן אלא חלק מהתלונות המובאות בספר "שמות", אבל "התלונה ששברה את גב הגמל" היתה אותה בכייה של חניס שבכו עם ישראל על דברי המרגלים, שהוציאו דיבה רעה על הארץ הקדושה, כמובא בספר במדבר, ואז אמר הקדוש ברוך הוא, אתם בכיתם בכיה של חניס, אני אקבע לכם בכיה לדורות. הבכיה של חניס גררה אחריה עונש איום ונורא, אלפי שנות גלות קשות, מלאות בסבל וייסורים. וזה בהחלט דבר נורא ונקודה המצריכה התבוננות גדולה. כל מי שמתבונן בעונש שגזר הבורא על חטא המרגלים צריך להזדעזע "ריבונו של עולם! שבביל פעם אחת שעם ישראל בכו בכיה של חניס מגיע להם כזה עונש נורא? חורבן שני בתי מקדשות, מותם של מיליוני יהודים במיתות משונות ובעינויים קשים לאורך כל הגלות ובימינו – הפיגועים והצרות והבעיות בשלום בית, מחלות ר"ל וכו' וכו'.. הכל בעוון בכייתם לחניס שבכו, עד כדי כך? סה"כ בכו! מה כל כך נורא? מדוע עונש כזה נורא סך הכל על בכי? וההמשך בשבוע הבא..

מרן פאר הדור - הרב עובדיה יוסף זצ"ל

נטילה באמבטיה – מותר לעשות נטילת ידים לתפילה ולסעודה בחדר האמבטיה, ויברך על נטילת ידים בחוץ (יחו"ד ח/ג א). שמכיוון שהמים על ידיו, ויש בהם טופח על מנת להטפוח, נחשב הדבר כאילו נטל ידיו בחוץ. (הליכות עולם ח/א עמ' לה).
חדר אמבטיה שיש שם בית הכסא ואף על פי שקבוע שם סילון מים השוטפים בזרם אדיר ומנקים את האסלה היטב, מכל מקום אין להתיר לכתחילה ליטול שם ידים לסעודה, אלא אם כן בשעת הדחק אין לו מקום אחר לנטילת ידים. ואף על פי שיש מהאחרונים שדימו דין זה לדין בית הכסא דפרסאי (ראה ברכות דף כו ושו"ע פגד'), וכתבו להקל בזה, אולם המעיין ישר, יחזו פנימו וישפוט בצדק, שיש לחלק בין הנידון של בית הכסא דפרסאי לנידון שלנו כאן. ולכן למעשה יש להחמיר בדבר, ורק בשעת הדחק, יש להקל בזה כאחרונים ובתנאי שאין מקום אחר לנטילה. (יבי"א ח/ג, ב וכן בספר יחו"ד ח/ג א). ואם עשה מחיצה של נסרים בגובה עשרה טפחים (שמונים סנטימטר) בין בית הכסא לחוצה לו, מותר ליטול שם ידים אף לסעודה ואפילו לכתחילה. (יבי"א ח/ג, ב – ח/ז, כז).

הנכנס להתרחץ באמבטיה או בבית המרחץ, כשיצא צריך שיטול ידיו, אך אינו צריך ליטול ידיו ג' פעמים כדין יוצא מבית הכסא, אלא די לו בנטילה פעם אחת, ואפילו מן הברז בלא כלי, שאינו אלא מפני נדנדו רוח רעה. והוא הדין למי שנכנס לטבול בבית הטבילה, והנכנס לבית המרחץ ליטול משם איזה חפץ, או לצורך אחר, ולא התרחץ שם, מן הדין אינו צריך נטילת ידים. והמחמיר ליטול ידיו, תבוא עליו ברכה. אבל הנכנס לאמבטיה ליטול חפץ או לצורך אחר, אינו צריך ליטול ידיו כלל אפילו ממידת חסידות. והנכנס לבית הכסא ליטול משם חפץ, וכדומה, צריך ליטול ידיו. (יבי"א ח/ג א, א – יחו"ד ח/ג, א).

הרב הגאון ראובן אלבז שליט"א

מסופר על רבי אליהו לופיאן הגאון זצ"ל שפעם בליל שבת, בעודו משורר את פסוקי "אשת חיל", כשהגיע לפסוק "נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ" זלגו עיניו דמעות. בשולחן השבת ישבה הרבנית וכן כמה מתלמידי הישיבה. הם הביטו במשגיח ולא הבינו מה עורר את התרגשותו עד לדמעות. עד שפנתה הרבנית ותמחה לפשר הדבר... השיב לה רבי אליהו: "כשאני נכנס לבית המדרש כולם קמים לכבודי. אחד הבחורים מסדר לי את הסטנדר ומניח עליו את הסידור. בקריאת שמע שליח הציבור ממתין לי עד שאסיים, הדבר חוזר על עצמו בתפילת שמונה עשרה, כולם ממתנים לי בסבלנות עד שאסיים את תפילתי ורק אז השליח ציבור מתחיל בחזרת הש"ק".
המש"ך רבי אליהו "אני זוכה לכבוד מלכים.. אולם כשאני חושב על כך, אני נתקף פחד ואימה, מדוע כולם מכבדים אותי ודואגים לצרכי? כי הם בטוחים שאני אדם גדול וצדיק וירא שמיים, אולם אני הרי מכיר את עצמי יותר טוב מכולם, אני יודע היטב את פחיתות ערכי, וכאן בעולם הזה אנשים יכולים לטעות בי בכך שאני צדיק" אמר רבי אליהו לופיאן, "מתי תוודא האמת? כשאבוא לעולם הבא." שלמה המלך אומר, "נודע בשערים בעלה בשבתו עם זקני ארץ". הצדיק יושב בעולם האמת בחברתם של הצדיקים ותלמידי החכמים הגדולים – זקני ארץ, צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה (גמרא ברכות יז ע"א), הם מדברים דברי תורה והוא משתתף עימם כאחד מן החבורה. אשרי חלקו.. "אך מה יהיה איתו???" זעק רבי אליהו, (אנחה כבדי פלחה את ליבו הטהור), "כשאבוא לעולם האמת יאמרו לי – כשהיית בעולם הזה ישבת במזרח (במקום כבוד), אם כן, גם בעולם העליון נושבי אותך "במזרח" יחד עם זקני ארץ החכמים, וחבורת החכמים הצדיקים תדבר ביניהם בדברי תורה, ואני? הקטן והדל שבתורה ובמעשיו, אאלץ לנשך שפתי ולנצור לשוני, קלוני יתגלה ברבים, בושה וכלמה תכסה את פניי, ואיך לא אבכה?" "זוה אשר אמרנו, במקום גדולתו שם אתה מוצא ענוותנותו."

העלון מוקדש להצלחת:

מרת אימי ויויאן בת נוריה	מור אבי אוריאל בן ציפורה
בת חן בת עירית	עזרא בן נאוה
אליעד אליהו בן אריאלה	גיא בן איריס
בר בן טליה	אלעזר בן כוכבה
בן ושירה אסתר מרדכי	

העלון מוקדש לרפואת:

מרים בת אסתר בלור	צ'יצ'אן בן ביסקה
ליטל בת אורנה חווה	חזלה בת חביבה
ראובן בן חנה	אהוד בן רבקה
מרדכי בן ג'ראן	דביר בן גאולה
יוסף בן שושנה	

רבנו יוסף חיים - הבן איש חי זצ"ל

"דבר נא עבדך דבר באזני אדני" – רבי ישמעאל אומר: עשרה פעמים אמרו בני יעקב ליוסף "עבדך אבינו" ושמע יוסף ושתק, ושתיקה כהודאה דמייא, לפיכך נתקצרו מחייו עשרה שנים" (פרקי דרבי אליעזר, לח).
ביקש יהודה להמעט מעונשו של יוסף הצדיק, ובכוונה דיבר איתו ישירות ולא על ידי המתורגמן שביניהם, אלא מדבר היה "באזני אדני", למרות שמדרכי הכבוד לשוחח עם מלכים ע"י המתורגמן והמליצים, אולם יוסף הרוויח על ידי כך שלא יתמעטו לו שנים נוספות, כיוון שעל כל פעם נוספת אשר המתורגמן ישמיע את המילה "עבדך" והוא (יוסף) ישתוק, יתקצרו חייו בעוד שנה. וזאת אמר יהודה "דבר נא עבדך דבר באזני אדני" וטוב הדבר ליוסף כדי שלא יתקצרו לו עוד מס' שנים. (בן איש חי, דרשות).

"ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים וכו'.." – ומאי מטוב מצרים, אמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר: שלח לו יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו" (מגילה טז) – היין רומז על דעת זקנים וזאת משום שהיין הוא היחיד מבין כל סוגי המשקים שבעולם אשר ככל שהוא מזדקן ומתיישן משתבח טעמו יותר ויותר, על כן הוא דומה לזקן תלמיד חכם שעליו נאמר "תלמידי חכמים כל זמן שמזקינים חכמה מתוספת בהם" (שבת קנב). ומה ששלח יוסף הצדיק יין ישן לאביו, ביאר הרב פתח עיניים – מפני הרמז: יין ישן גימטריה 430 ורמז לו על הגלות העתידה במצרים, אשר דעת זקנים – אברהם ויצחק נוחה הימנו שרוצים הם בגזרת ה'. ולכאורה, יש לתמוה מדוע ראה יוסף לנכון לצער את אביו בשעה זו, במקום לשלוח לו דברי נוחמים? אלא רמז לו על מניין שנות הגלות אשר למעשה החלו להימנות מאז לידתו של יצחק כדברי חז"ל (תנחומא שמות ד) ועתה הם דומים ליין ישן. (בן יהוידע, מגילה, טז:).